

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. Negyedévre 4 frt.
Félévre 8 frt. Egy hónapra 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilvántartási díjak:

garmond sorát után 20 kr. fizetendő.

Elintéztett ügy.

A gróf Bethlen Gábor főispán ügyében budapesti összekötöttségünk révén semmi újabb hír nem érkezett; de a nagyküldömegei tisztikar egyik előkelő tagjától azon értesítést vesszük ma, hogy az „Ellenzék” ide vonatkozó sűrűnyve „minden tekintetben megfelelt a valóznak”; de elintéztett. Tudósítónk hozzá teszi, hogy ennél többet ő sem tud, mert gr. Bethlen Gábor ez idő szerint Budapesten van.

Mi talán tudhatnánk „többet”, mert gr. Bethlen Gábor tegnap Kolozsvárra érkezett. De nem természetünk az interviuolás és gr. Bethlen Gábornak sem természete a fecsegés, s így annyiban hagyunk minden kérdés-kódást. Nekünk elég annyit tudni, hogy az ügy elintéztett.

Az elintézés nem jelenthet egyebet, mint a gr. Bethlen Gábor győzelmét és a gróf Szapáry Gyula meghátrálását. Misként az elintézés sem nem képzelhető, sem nem lehetséges.

Régán látható „oda fen”, hogy az erdélyi „praktika” működésben van. A „praktika” látható feje báró Huszár Károly; spiritus-familia Bókros Elek; földvaramestere gróf Haller Jenő.

A százkiegyezés nem a „praktika” műve; de a kiegyezésből a politikai hasznát a „praktika” szeretné levonni.

Az erdélyi birtokrendezési ügy, ha nem javul, a „praktika” műve lesz; mivel Bókros így látja jónak a dolgot, a hogy van.

A „praktika” nem szereti az Emkét. Ennélfogva nem szereti gr. Bethlen Gábert sem. Az Emke azon dolgozott évek előtt, hogy az erdélyi részekben földhitelintézet létesíttessék. A „praktika” — melynek feje akkor gr. Bánffy Béla volt — megbotkította a jól indult mozgalmat.

A Horváth Gyula, a Hegedűs Sándor, az Ugron Gábor befolyását a „praktika” igyekszik mindig háttérbe tolni.

Gróf Bethlen Gábor, az Emke ürügye alatt, a „praktikának” esett volna áldozatul. A százkiegyezést úgy akarják értelmezni, hogy a volt Királyföld területét mindenütt szász nemzetiségű főispánok kormányozzák.

Gróf Szapáry alkalmas ember arra, hogy Németország kormányának kegyeit ekként keresse. Mert Szapáry gróf félti az állását, mindig ré-

meket lát, érzi, hogy a kormányban a princípiumok és meggyőződések kapcsolata hiányzik: ennél fogva fűhöz fűhoz kapkod, mindenütt támaszt keres, saját erejében nem bíz, pártját kielégíteni képtelen, a nemzetben gyökeret nem verni tud; idáig állam kormányához folyamodik tehát s a szász faj német rokonsági kötelékeibe fogantatja ez a mindig vergődő, mindig fuldokló, és mindig kapaszkodó beámtér államférfi.

Hívenformán a szász kiegyezés, az erdélyi „praktika” és a Szapáry gróf ingatag állása együtt működtek arra, hogy gróf Bethlen Gábor eljettessék. De farkasra vadásztak, s párdúcra buktak. A nemes vad szeme közé nézett a hajtónak is, a vadásznak is. Észrevették, hogy ezt a vadat egy lövésre leteríteni nem lehet; félig meglőni veszélyes.

A kísérlethez hozzá járult az is, hogy gróf Bethlen Gábor municipálista. Nem is csinál titkot belőle. De ezen a réven nehéz ellene a támadás; mert valamelyében rend, fegyelem, törvény uralkodik. Az utak jók; az iskolák ellenőrzés alatt; a tisztviselők dolgoznak; a pénzügyek pontos.

Az ügy elintéztett, mert gr. Bethlen Gábor sarkára tudott állani. A kötél a kormány kezében szakadt el. Egy kísérlet volt ez a szászok kedvéért a magyarság rovására. A ki ilyen kísérleteket tesz, attól nem várhatunk nemzeti politikát.

Politikai hírek.

A függetlenségi párt szombat este tartott értekezletén elhatározta, hogy a kisdobóvárosról szóló törvényjavaslatot általánosságban elfogadják; a részletes tárgyalás során azonban némely tételknél módosításokat fog a párt indítványba hozni, így különösen a közsé-geknek óvadék címén kiíróvondó pótdadókra vonatkozólag. A javaslat megvitatásában részt vettek Irányi elnökön kívül Madarász József, Juszth Gyula, Isaák Dezső, Petrich Ferenc, Farkas Balázs, Nagy Ferenc és Törs Kálmán előadó, a ki a párt álláspontját a törvényjavaslatl szemben a házban kifejezteni fogja.

Az országgyűlési szabadelvű párt szombaton értekezletet tartott. A kijelölt bizottság javaslata nyomán megválasztották a párt kijelölt bizottságába Busbach Pétert és Zeyk Danielt, a végrehajtó-bizottságba Radocza Jánost és Szabó Imrét. A képviselőház meg-

várult jegyzői állására Varasdy Károlyt, a közoktatási bizottsági tagságra pedig László Mihályt jelölték ki. Napirendre került ezután a kisdobóvárosról szóló törvényjavaslat, melyet Hagara Viktor előadó tüzetes indokolása és gróf Csáky Albin miniszter felvilágosító nyilatkozata után általánosságban vita nélkül elfogadtak.

Interpellációk. Három interpelláció van már bejelentve a képviselőház szeptemberi ülésére, mint az interpellációk előterjesztésének legközelebbi napjára. Kettőt Meltz Oszkár és b. Kaas Ivor szándékoznak a honvédelmi miniszterhez intézni a honvédségi szállások tárgyában; a harmadik ugyancsak b. Kaas Ivor által a kormányelnökhöz fog intézteni „az 1891 keleti osztrák vert pénzék körirátában foglalt czimzés” ügyében.

Valuta rendezés. A minisztertanács értekezlete a valuta-kérdésben 15-én megtartott. Wekerle pénzügyminiszter már korábban közle a minisztertanácsal erre vonatkozó tervezetét s ezt a minisztertanács most változtatás nélkül elfogadta s ez alapon most már mint a miniszterium javaslata fog a felsőház elé a korona jóváhagyásának kinyerése végett terjesztetni. A további eljárás mindenestre az osztrák kormánnyal teljes egyetértésben akként fog eszközöltetni. Miként ezt az 1887-iki vám- és kereskedelmi szerződés 12-ik cikke előírja. Tehát a készítés helyreállítás előkészítő rendszabályainak megbeszélésére enquete fog alakítani s összehívni, melyben a kormánnyal, a törvényhozásnak a hitelvilágnak kiválóbb szakértőit foglalkoztatni. Mint ugyanazon teljesen megbízható forrásból értesülünk, a kabinet nem az angol rendszerű tiszta aranyértéket, hanem a német rendszerű aranyértéket számolozni behozni az enquete elé terjesztendő tervezet ügye, miként az átszámítás módosításai és feltételeire nézve is szabatos részletezéssel ki fog terjedni.

Szilágyi Dezső.

E cím alatt Sik Sándor fővárosi ügyvédől egy 20 lapra terjedő röpirat jelent az igazságügyminiszter ellen. A röpirat veleje az, hogy Szilágyi, dacára kiküldött nagyságának mind ezideig sem könyvet nem írt, sem törvényt nem kodifikált, szóval nagy beszédein kívül mit sem produkált. Az érdekes röpiratból közöljük a harmadik részt, mely a következők címet viseli:

Az igazságügyi új aera.

Mily hűhóval kezdte működését! Parlamenti salto mortale számára két abroncsot kellett: két államtitkár! Évi 6000 forint helyett évi 30,000 forint kodifikációs czélokra. Két kuriai s két táblai bíró áll rendelkezésére. S szaporította az osztálytanácsosi állásokat.

Néztek e nagy cséplőgép mellett a természet. A negativumban rögtön erősnek mutatkozott. Készen találta az örökösödési javasla-

tot, már a jogügyi bizottság is letárgyalta; félre dobta. Készen találta a hagyatékai eljárásról szóló javaslatot; félre dobta. Készen a bűnvádi eljárás javaslatát; félre dobta. Készen az ügyvédi rendtartási javaslatot; félre dobta. Készen a bírói fegyelmi eljárás reformjáról szóló javaslatot; félre dobta.

Pozitív alkotásai eddig: a törvényszéki doktorok tanácsán s az ügyészi pénzügyek körül néhány intézkedésen kívül, a táblák szétbontása.

Mint Tisza Kálmán, ő is azzal kezdte, hogy a bírói függetlenséget felfüggesztette.

A táblák szétbontása! Divatos jelszó, nem szükséges hozzá tudás, nem kell feltérés, és kitűnő alkalom a hatalmi kéjért kielégítésére. Ezt felkarolta. Az eljárások megalkotása előtt s így azokkal való összhangba hozatal nélkül neki rogtan egy kísérletnek, mely írásbeli rendszer mellett oktalan, szóbeliség mellett érdemleges közbelső fokra szükség nincs. Németországban az első kormányjavaslat elejtette a felebbesztést, s Bismarck a jogászok ellenére csakis politikai okokból, a partikularizmus nyomása alatt, kényszerült engedni. Az a sok apró német állam, melynek mind egyike Oberlandesgerichttel bír, semmi áron sem akart megengedni a centralizációt. Hasonló okok működnek Ausztriában. Prága, Lemberg, és a többi nagyobb tartományi városok szintén göröcsben ragaszkodnak az ősrégi időktől fogva náluk szokásos felső bíróságokhoz. Mi szerencsésebbek vagyunk. Nem kell ily adott tényezőkhöz ellenküzdenünk. Felső bíróságunk székhelye a magyar politikai központ. S most magunk oszlatjuk fel a központi magyar táblát! Mintha annak szétbontásától függne az igazságügy regenerációja! Pedig igazságügyi szempontból is káros, mert következményeiben a törvénykezést vissza fogja süllyeszteni az annak országosítását megelőzőt állomások, midőn még a helyi érdekekkel s közigazgatással össze volt gomolyítva.

A szóbeliség behozatala címén világossá bocsátott első javaslatát olyan volt, mint ha valaki romladosó kunyhóját palotává akarná átalakítani, és e célból fejedelmi pazarlással rendezné be a souterraint, de föltette meg-hagyná a rozoga alkotmányt régi állapotában, s még a souterrainnak is csak fele részét alakítaná át. A kis ügyeknek szóbeliséget írt elő, és egy is ugyanazon perben más rendszert eljárást az alsó bíró, más a felső bíróság számára!

Midőn e tervezett megjelenésére a jogászok országos gyűlése felelt, visszavonta, s újabb tervezet készült: melyben ismét két lelket követel a magyar bíróságtól. Ugyanaz a bíró az egyik perben mérlegelje a bizonyítékokat szabadon, csakis saját lelkiismerete meglejt; a másik perben pedig mondjon igazságot egész tanu, másfél tanu, fél s negyed bizonyítékok összeszámítására alapján. S a kis ügyek számára nagy törvénykezési apparátus pompáz, mely szinte roskadoz a biztosítékok és perköltések terhe alatt; a nagy ügyek számára pedig ugyan csak fenntartja az írásbeliség egész lomtárát, tetőzve azzal, hogy a kisebb ügyeknek szentelt eljárás következtében itt az elintézés még lassabb, a hátralékok számára még nagyobb lesz.

Károly iránt, a ki életének 60 esztendőjéből harminczötöt az irodalom, a kultúra, a népevel és a gyermektűz országos szolgálatában töltött el. Alig néhány nyomorult sorban veték tudomásul, hogy meghalt. Az „Egyetértés” pld. a mely a maga rengeteg hasábjain a touloni gázerber Mouroux botrányos dolgait három folytatáson keresztül publikálta minden józtlenség a tomporon rugásával, őszszesen nyolcvan és egy néhány sorban méltatlán harminczöt esztendőnek a történetét. Most már csak arra vagyok kíváncsi, hogy hány sort érdemel e szerint a skála szerint az „E-s” valamely saját külön nagyembere, a ki ezt a csunya kegyeletlenséget megtűrte az újságban, ha ugyan egyáltalában tudomást vett erről az egyszerű „napi újdonság”-ról.

Kutya májunkt van, urak! A német nagy hunczut odaát a Lajthán, de ez a német minap valóban megható kegyelettel emlékezett meg Winterfeld Oszkarról, a ki szintűgy, mint Szathmáry Károly hatvan éves korában hunyt el. Hallották azok ennek a Winterfeldnek a híre?

Nős, hát ez a Winterfeld még harmadrész annyival sem gazdagította a maga irodalmát, mint Szathmáry Károly a miénket, de a német sajtó megadta neki a megérdemelt elismerést. Mi nem. Mi fűtyülve repültünk át az ilyen becsületbeli kötelességen és élünk vigan tovább, mint a kakuk...

Jó azonban, ha nem savanyodik el ilyen temetői tónusra az ember, a mig gr. Zichy Jenő egészségben élteti az Isten. A nemes

Hát Abdera Magyarország?

A bírói és ügyészi szervezet javítását címén javaslatba látunk szedve verebek és ripelte naiv ötleteket, köztük nem egy olyat, mely egyenesen a byzantinizmus fejlesztésére, a miniszteri mindenhatóság rendszeresítésére, a minisztervezetés helyett a bíróságok deszorgani-satiójára alkalmas.

A büntető törvénykönyv revíziójának jelszavát is hallotta itt-ott midőn miniszter lett. Felszedte ezt a jelszót is. Majd megmutatja, hogy minden bimbó kisegíti a büntető jogszolgáltatást! Mintha bizony egyébként dolgunk nem volna, mint a meglevő szerves törvényművek felbolygatása. Három irányban mutatkozott baj: a büntetési rendszer túlságosan bonyolult; sok a magánindítványi eset; s a büntetési tételek aránytalanok. S mily származékban mozog ezzel szemben a revízió című kűrtől kis novella. S szakbeli szempontból mennyi gyarlóság ily kicsinyke helyen!

Igazságügyi állapotaink kétségbeesítőek. Jogfeletünk egy darab középkor. A közönség fellázadna, ha ismerné. S tizenöt évi tepsedés és annyi remény után ismét csak kapkodásból, kisegítő kísérletezések és törpéségből áll az új aera!

Katonai botrány Eperjesen.

Eperjesen a hó 15-éről 16-ára virradólag negyed nyolckor ott, hol a rózsza-utca a főutcához szögellik, nagy lármát támadt, mire a főutczán cirkáló Honán János rendőrszakszervező és a rózsza-utca tájékán cirkáló Himics András közrendőr a zaj felé irányították lépéseiket.

A sarkon egy hadnagyot láttak és töle pár lépésnyire három fiatal embert, a kik kiabáltak és kurjongattak mint azok szökecskék, a kiknek igen jó kedvük van. E négy egyén együtt mulatott s csak közvetlenül azelőtt jöttek ki egy mulató-helyről.

Ugy látszik, hogy közülük éppen a katonatiszt volt a legreszegebb állapotban. A két rendőr a hadnagy mellett elhaladva, a fiatal emberek felé tartott s a szakszervező fölkielte őket, hogy lennének csendesebben, mert már éjfél is elmúlt.

A fiatal emberek megjegyzés nélkül fogadták a rendőr figyelemztetését, de nem így a hadnagy. Ez mód nélkül felfortyant a figyelemztetésre, bár nem neki szólt s neki rohant a szakszervezőnek s nagy lármát és szidalmak között mellen ragadta.

A rendőr azonban nem hagyta magát s szintén mellen kapta a hadnagyot, míg a másik rendőr a hadnagy kezét fogta.

Pár másodpercig folyt a dulakodás, miközben a hadnagy a rendőroket szidta, ezek pedig tartóztatták s csendesíteni iparkodtak. Végre a hadnagy kiszakította magát a rendőroket kezei közül s gyorsan elietett a katonai lakánnya felé, azzal fenyegetődzve, hogy majd magantitja a rendőroket.

A rendőroket ezután a városháza mentek, hogy jelentést tegyenek a történetről. A hadnagy ezalatt a lakánnya sietett s fölverte a készenléteben levő legénységet s

ipar gróf gondoskodik róla, hogy minden hétnek meg legyen a maga pikáns kaviárja, még akkor is, ha e becses íkrák közé egy kis »nem éppen« hazafias mi egyáms is kerül. Most például abban a caviárban, melyet egy a millenium alkalmára megnyitandó budapesti világkiállítás idején a tálalt föl Barossnak, hozzátartozó egy füst alatt azt is, hogy ezt a kiállítás idején a tálalt akarja megcsinálni (Frankfurt, Hamburg, Berlin és M. Frankfurt), az államnak tehát nem lesz benne veszélyeztetett pénze, van egy jó adag, »nem éppen« hazafias, »und so weiter«.

A mi nagy ünnepünket gr. Zichy Jenő színtet comp. emelnek fényben Bleichröder, Flint et Comp. Wodianer, Rothschild és Harwai urak. A mi pénzünket pedig had emelnek el Bleichröder stb. Van tehát ebben az ideában egy marék a »tágabb haza« nyálékony hazugságából és két marék előkelő cosmopolitizmus, a melyek közül a nagyipar — gróft azonban még egyik sem segített a — bolgár trónra. Mivel pedig Baross miniszter egy cseppet sem fogékony, igaz magyar ember lévén, az ilyen szörű cosmopolitizmus iránt a nemes gróft egyszerűen visszautasította ezzel a piramidalis, colossalis és zichyzmadiális tervvel, a mely néhány százezer jó féle forintot bizonyosan elmentett volna tőlünk.

Az újra beállott kegyetlen hidegen kívül ez volt a legfigyelemreméltóbb kronikás pontja ennek a hétnek.

SÓLYOM FERENCZ.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1891. Január 19.

A hétről.

Budapest, 1891. Jan. 17.

Sok évvel ezelőtt nagyon haragudott Hegedűs István dr. ha a görög „auristus” lételet, vagy nem lételet valamely nyaka csavart görög mondatban többek között a sorok írója sem tudta felfedezni. Megharagudott pedig egy alkalommal legkivált azért, mert egy ilyen fatális auristusnak a felbukkanásakor azt találtam mondani, hogy jelenléte „nem bizonyos.” Hegedűs Istvánba az istenek kedvező kegyéből azonban rengeteg humor szorult, s e jeles tulajdonsága révén aztán rögtön meglátta még a komoly „auristus”-ban való mulatóságabb tartalmat is, s az én „nem bizonyos”-omra ravasz mosollyal felelte vissza azt az azóta kegyeletlen emlékezésében tartott mondatát, hogy: „semmi sem bizonyos, igaz; még az sem bizonyos, hogy semmi sem bizonyos.”

Ebből egy kis bakugrással az következik, hogy az emberi méltóságos agyvelő járása csakugyan kitanulhatatlan. Minap például, a midőn a „Bpesti-Közlöny” száraz tárgyilagossággal hírt adta, hogy dr. Hegedűs István a budapesti egyetem tanárai sorába nevezetett ki, a villámütésnek gyorsaságával cikázott át a fejemen az a fentebb leírt furfangosan classicus mondat: A megdöbbenősen komoly „Budapesti-Közlöny” hi-

vatalos, kegyelmes és legfelsőbb kijelentései azonban csak akkor nem mondatottak igazságot, a midőn a megfogdult trónörökös halálának okait igyekeztek valótlan formában elhitetni: máskor „több, mint bizonyos” — a mi homoknál szárazabb, parafadugónál izetlenebb hasábjain áll. A kinevezés tehát bizonyos. Meg lehet szerezni az arcképet és meg lehet írni hirtelenben az életrajzát is, hogy a „V. Újságban”, meg az „Ursz. Vil.”-ban egyszerre jelenhessék meg. A mire ugyan kinevezetése nélkül is érdemes lenne.

Méltóztassék azonban elhinni, hogy portait és életrajz dolgában egy idő óta ropant óvatosság vagyunk. A mig a száraz hivatalos meg nem szólal, addig nincs portait, nincs életrajz, mivelhogy „semmi sem bizonyos stb.” (Lásd fentebb.) Mivelhogy a lefutott esztendőben éppen két feltűnőbb esetben buzogtunk hiába az ilyen előre való portaitírozással. Első alkalommal előre megszerződött dr. Jancsó Benedek képe, hogy egyetem tanári minőségében — Imre Sándor kolozsvári negy örökében — bemutatassék. Kinevezése a pályázók között biztosra verődött; életrajza szépen megíródott; szóval rendben volt minden, a midőn a budapesti halottak országába („Irői Kö.” keresési út 2. szám) egyszerű csak azzal a hírrel toppant be Szana Tamás, hogy Jancsó Benedekkel való kombinációnknak fuccs, — nem őt nevezi ki a a miniszter, hanem a „Szép Ilonka” ismert szerzőjét: dr. Széchy Károlyt.

Őszintén szólva, ezt a hírt egyszerűen nem hittük el. Másnap együtt haladtam a muzeum köruton egy csipős bon-mot-jairól

ismert professzorral, a ki aztán egyszerre csak átmutat a másik oldalra, mondván: „nézze, amott megy Széchy!” Odanéztam. A jökdélyt Széchy ugyan nem láttam, de megpillantottam — Szász Domokos református püspököt, s tiz perc múlva már lefereáltam hirtelen az „Ellenzék”-nek, hogy Széchy Károly dr. professzorságát hírt lehet adni bátran, Benne lévén pedig az indícsért ösztönéségen, most már ide irhatom azt is, hogy ezt a szenzatiós újságot az „Ellenzék” szerkesztősege nem hitte el.) A vége meg az lett, hogy Jancsó B. portait-ját félre tettük.

A második eset Entz Géza után való. Lépések tételek nagy titokban, hogy Parádi Kálmán portait-ját kéznél legyen. Az arckép megis került, s az életrajz is megíródott szépen, úgyesen, minden igazsággal, egy, a mint ennek a kitűnő református professornak az élete és kiváló tanári talentumától alá kínálja magát. Mivel azonban „semmi sem bizonyos stb.” (lásd: fentebb) kinevezetett a megírult katedrára: Apáthy István. A vége ennek is az, hogy Parádi Kálmán portait-ját félretettük, — azt hiszem, jobb időkre.

Hanem elég ebből ennyi!

Nem lehet különben azt mondani, hogy talentusabb férfiak iránt ne volna érdeklődés, de el lehet mondani ennek a hétnek a története során azt is, hogy soha még magyar író iránt nem mutatott a magyar sajtó annyi kegyeletlenséget, mint P. Szathmáry

(*) Mivel hogy semmi sem bizonyos.

Szerk.

vári zene-conservatorium negyap (vasárnap) délután saját helyiségében rendezett siker tel-
kintetében ismét nem maradt ezen, intézet
korábbi hangversenyei mögött. A műsor ismét
a megszokott stíl-szerűséggel alapítató
meg s a kivétel ismét a már ösmert praec
sitással történt meg. Sajnáljuk csak azt, hogy
a tervbe vett — habár kisebb kaliberű von-
zenekari számokat a műsor egyik számá-
sem osztották be s az e tekintetben gátul sa-
gáló nehézségeket az intézet vezetői elosz-
ni nem tudták. A tegnapi műsor, a lapun-
közelebbi számában részletesen adott pro-
gramtól ama kevés változással folyt le, hogy
a 4-ik szám alá beosztott „Trío-t” (zongor-
Solti Katica z. k. a., harmonia; Farkas Ödö-
hegedű; Kovács Kálmán) első részben egy
Beethoven-átírat (a 7-ik szónata „largo”-j-
második részében egy Schumann-átírat
„Manfred” zárzenéje) képeztek. Megdicsérj-
e piece-ben Kovács urnak városunk a legel-
hangu hegedűsének, mély kantilénáját, ma-
kans, széles tónusát. Újság volt a közöns-
előtt Rheinberger c-molt vonos-kvartett-
(op. 89). Örövendünk, hogy e kiváló ideg-
zeneszerző ama egyik igen érdekes alkotás-
alkalmunk volt megösmerni s a kompozici-
nak úgy a régi klasszikus, mint a modern-
mesterekelt sokban ellátó, önálló felfogásá-
sajátos individualitásától magunknak fog-
mat alkotni. A mű előadása korrekt, volt
Solti Katica z. k. a.-nak, intézeti tanárna-
brilláns játékában a műsor 2-ik száma-
beosztott Chopin-rondóban (c-moll) volt is-
alkalmunk gyönyörködni. A közönség st-
tapoksal kivilással jutalmazta a kiváló
hetségű zongora-művésznőt, ki ritka kész-
ségét, elsőrangú technikáját kitűnően tu-
egyesíteni a korrekt felfogással s önálló egy-
niséggel. E működése után gratulálunk a-
a-nak mint kitűnő Chopin-interpretatornak
Walser Lajos ur hangverseny terminek eg-
előnyösen ösmert alakja, két kisebb dal-
gyönyörködtette jelenvoltagekat, s ezuttal is
érvényesítette behízelgő tenorját. Az érde-
hangversenyt melyen gr. Bély Ákos elnök
családiával jelen volt — az intézet nő-növ-
dékeinek szabatosan előadott kórusa zárta.

— A Máttyás-szobor bizottság szor-
baton tartá ez évben első ülését, melyen
legfontosabb mozzanata volt az észle-
jelentés, melyet Nagy Lajos, a szobor-biz-
ság buzgó pénztárnoka előterjesztett a sz-
bor alapról. Lesz alkalmunk e jelentést,

sőbb közölni; most csak örömmel jelezük, hogy az alap tehát 42000 frt. A múlt évben befolyt 9509 frt 16 kr; ez évben 22:9 frt 38 kr. A törvényhatóság képviselői bizottsági tagjai részéről jött be az eredmény nagy része. A bizottság több határozatot hozott, melyekből újabb eredményt vár. Így körirat fordult a szingizmatokhoz, hogy egy-egy előadást rendezzenek a szobor alap javára, a helyi gyűjtőbizottság felkérte, hogy kezdje meg működését, melyet köztestületben álló elnöknek Kóvári Lászlónak betegsége akasztott meg. Az egyetemi ifjúságot is felszólítja a bizottság, hogy vegye lelkesen kezébe az ügyet. Annak a városnak, melynek vendégszeretetét az egyetemi ifjúság élvezi, büszkesége leendő halhatatlan fiának szobrára. Mielőtt, hogy az egyetemi ifjúság lelkes közreműködésével jöjjön létre. Nagy lelki ajándékot is kapott a szobor alap. Gróf Zichy Jenő, kinek nevéhez a hazafias áldozatok egész sora fűződik, egy újabb ténnyel gazdagította érdemeit. Egy ezer forintos, művészi becselt bíró festményt ajándékozott a szobor alap javára. E festményt a bizottság annak idején kisorsolás útján értékesíti. A bizottság jegyzőkönyvileg fejezte ki köszönetét a nagylelkű adakozóknak.

Koch-féle oltó anyag a kolozsvári egyetem orvosai karának több ízben sürgető megrendelésére nagyobb mennyiségben érkezett a dekáni hivatalhoz. Az érkezett mennyiség elosztását a bel- és külgyógyászati s a bőrbeteg klinikák között. A beoltások ennél fogva az eddigénél nagyobb mérvben fognak a klinikákban eszközölni.

Kemény gyulás volt vasárnap déli 1 órakor a transzintén a pénzügyi palotán. A tüzoltóság észre vette, s Vaszi Zsigmond felügyelő vezetés alatt nyomban kivont és elejét vette a netán támadható tűznek. Ez alkalomból figyelemztetjük a háztulajdonosokat, hogy az olyan kényelmeket, a melyekbe tisztítási czélból bejutni a kéményseprő nem tud, a város által a tüzoltóság véleménye nyomán a múlt évben kiadott elővigyázati rendszabályok gondos betartása mellett most a meg a fedeleken a hó tart, égettesse ki, mert ez által elejét vehetik egy véletlen kigyulás által felmerülhető szerencsétlenségnek.

Gyászhir. Marosfi Jenő a kolozsvári nemzeti színház tagja, ki hosszabb idő óta tuberkulózisban szenvedett s utóbb a Koch-féle beoltásokkal igyekeztek segíteni rajta — szombaton a Károli kórházban meghalt.

Tudomásul. Értesíteni kívánjuk az érdekelteket, hogy a női ipariskola javára rendezett és 1890 decz. 7-én végbement kisorsolásból három nyeresemény tárgy még nem vétetett át. Azért felhívjuk a következő sorsjegyek: 2. sor, 7. sz. — 9. sor, 60. sz. — 10. sor, 8. sz. tulajdonosait, hogy a sorsjegyek beiktatása mellett, a nyeresemény tárgyakat legkésőbb f. é. márcz. 1-ig, dr. Lengyel Dánielnek lakásán, Szentgyörgy utca 6. szám alatti szíveskedjenek. — Ezzel kapcsolatosan megemlítjük, hogy a női ipariskolában készült, (az Egyet. tulajdonát képező) női és férfi fehérmekket jutányos áron adnak el; melyek fentnevezett választmányi igazgatónál minden hétfőn, szerdán és pénteken délelőtti 10—12-ig megtekinthetők. — Továbbá tudatjuk, hogy az iskola gyakroló osztályában, végzett tanítványok által készített, műhímzésekre, valamint fehérmekre, megrendeléseket elfogad az igazgatóság.

Az ügyvédi kamara közgyűlése. A kolozsvári ügyvédi kamara 1891 évi január hó 31-ik napján d. e. 10 órakor Kolozsvárt a kamara hivatalos helyiségében (postakert 5. szám) rendes közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyai: 1. A kamara 1890 évi működéséről választmányi jelentés 2. A tisztviselők és kezelő személyzet 1891 évi fizetésének megállapítása. 3. Az 1891 évi költség-előirányzat megállapítása s mikénti fedezetének meghatározása. 4. Az 1890 évi számadatok felülvizsgálása.

Korcsolya versenye. A sétatéri jegen tegnapi közönség volt együtt s a szép idő mellett kellemesen iringált a tó sima tükör. Délelőtti 11 óratól 1-ig a parton zene játszott. Versenyei is rendezettek 4 ponttal; az első sikversenyben Hanke J., a másodikban Deák Lajos, a művészi versenyben Ákoncz Gyula, az akadály versenyben Övry Elemér lett a győztes. Győzőknek díszlevelet adott a versenyt rendező bizottság.

Villanyvilágítás mellett korcsolya estély rendezett holnap (kedden) este a sétatéri jegen, katonák zene mellett. Az estély d. u. pontban 5 órakor kezdődik.

Vasut kisiklás. A Bpestről Predeal felé közeledő 306. sz. személyvonat egy harmad osztályú kocsija az éjjeli Medgyes és Erzsébetváros között a vonalon sántékos következtében kisiklott. Az utasok és a vasúti személyzet közül senki sem sérült meg. A vonat a kisiklás miatt 1 óra 43 perc késéssel érkezett. A 305. 322 és 304. sz. vonatok késéssel közlekedtek.

Az erdélyi színház kérésre és kedvelt czikk lett az idén az erdélyi részeken, termeltetve s az ebből elő állított listát. A király hágon tui részeken ugyan is a nagy szárazság nem engedte a buzát kellőképpen kifejlődni, a szemek visszamaradva asztak össze. Az ebből készült listát minőségtekintetben korántsem versenyezhetik e miatt az erdélyi rész színház listával. A királyhágon tui kereskedők főleg a mi listánkkal csinálnak rendkívül nagy kivitelű üzletet. Malmainknak

is szakadatlanul akad dolga. Egy nagyobb kolozsvári iparos cég Nagyváradon nagy liszt-raktárt rendezett be erdélyi lisztből.

Halálozás. Egy szorgalmas tevékeny s közszerepet és becsületben álló derék polgár, Lászlóczi Péter haláláról vettünk gyászhirot, melyben a család tagjai a szív legmélyebb fájdalommal tudatják, hogy a fáradhatatlan gondos jó férj, illetve édes apa, após, nagyapa, testvér, sógor és rokon i. d. Lászlóczi Péter, városi polgár, mérsáros és egyháztanácsos folyó év január hó 17-én reggel 9 órakor, életének 82-ik boldog házassága 52-ik évében, rövid szenvedés után meghalt. A boldogultnak hűlt tetemei folyó hó 19-én délután 3 órakor fognak örök nyugalomra elhelyeztetni.

A színház köréből. Holnap (kedden) kerül először színe Megyeri Deszónak „Katonás kisasszony” című operetteje, mely Budapest nagy sikert aratott és a népszínházallandóan műsorban van. Az újdonság iránt nálunk is nagy az érdeklődés és a holnap bemutatott kétségkívül zsúfolt ház előtt fog zajos sikert hozni Megyerinek. A holnap első előadás páros beletársulathoz lesz és az igazgatóság felkéri a bérleket, hogy helyük iránt szíveskedjenek ma estig rendelkezni. — E hét folyamán még egy érdekes újdonságunk lesz. „A nagytermet”, Csiky Gergely vígjátéka, mely a Karácsony-díjat nyerte el. Szombaton előadásra kerül „Maróth báb”. Vörösmarty-nak egyik legértékesebb és színpadilag is annyira hatásos tragédiája.

„Kirchen parade.” Nagy katonai parádé volt tegnap d. e. 9—10 óra között a nagy kaszánya előtti téren. A román vízkereztől ájtatosságot végeztek a templomban s ennek tiszteletére vonult ki az egész es. és kir. gyalogezred zászlóval, a honvédség s a banda. A katonák díszlovásokat tettek, a zenekar játszta a „Gott erhalte”-t. Azért jegezzük ezt fel főképp, mert nem emlékeztünk a megelőző években hasonló katonai parádákra a románok vízkereztől napján.

Megnyugtató. Kőszegváry Gyula beszercei rendőrkapitány attól tart, hogy valaki összevetészhetné vele azt az egyént, a kiről minapában úgy írtam, hogy mint sikkesztő áthelyeztetett Deszóról Beszterczére. Ez az aggodalom teljesen fölösleges, mert én nem beszéltem rendőrkapitányról s mert Kőszegváry Gyuláról én is tudom, a Budapesti Hírlap cikkkezője is tudja, sőt maga Kőszegváry is tudja, hogy nem Deszóról hanem Pozsonyból helyeztetett Beszterczére. Mielőtt időm és kedvem lesz, a kérdéses ügyekben kimutatom azt az igazságot, melyet a B. H. cikkkezője oly igen szeret tagarkanni. B. M.

Az Emke balázsfalvi főkköre f. hz 31-én özv. Mendel Simonné védnöksége alatt saját könyvtára javára bált rendez, mely az előkészületekből itélve fényesebbnek ígérkezik, mint valaha.

Farsang. A deési polgári olvasó-kör folyó évi Február hó 7-én az „Angol” szálló nagytermében táncestélyt rendez.

Közzeg átcsatolás. A belügy kormány megengedte, hogy Hunyadvármegye területén levő Meszták község a brádi közigazgatási járásból a körösbányai járáshoz csatoltassék.

Erzsébetváros lakossága. A népszámlálás szerint Erzsébetváros lakossága 2695. Ezenkívül van a katonaság, mely 280 lelket számlál. A szaporodás 4.7 százalék.

Kereskedelmi képviselet. Konstantinápolyban. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara a vett értesítés alapján, tudatja az érdekeltekkel, hogy a m. kir. államvasutak konstantinápolyi képviseletével Back Hermann, az Orosdi és Back cég főnöke és a budapesti kereskedelmi múzeum állandó tudóstója bizott meg. Ezen képviselet felhívta a magyar forgalmi és kereskedelmi érdekeket Konstantinápolyban és egész Törökországban is elősegíteni, a Hazánk és a Balkán-félsziget közötti forgalom fejlesztése és emelése érdekében közreműködni, miből kifolyólag kereskedelmi, díjszábási, szállítási, és vámviszonyokra vonatkozó kérdésekre utbaigazításokkal és felvilágosításokkal ingyen szolgál. Előforduló alkalommal felvilágosításért — magyar nyelven szerkesztett beadványokkal is — nevezett kirendeltséghez, melynek címe „a magyar kir. államvasutak kereskedelmi képviseletége Konstantinápolyban” közvetlenül fordulhatni.

Angyal csinálás. Kovács József napszámos nevelt leánya Kovács Róza új születő gyermekét apja közreműködésével a Kereszt utca 9 sz. a. ez előtt egy héttel az udvaron a hó alá rejtette. A háziak megsejtve a dolgot, jelentést tettek a rendőrségnek. A rendőri nyomozat a tett elkövetését kiderítette. Az ügy most átadatott a kir. törvényszéknek.

Bylandt-Rheidt — haldoklik. Gr. Bylandt-Rheidt ny. tábornagynak volt hadügyminiszter Badenben súlyosan megbetegedett s már ellátta a halotti szentségekkel. A haldokló tábornagyt hetvenedik évében van.

Delibes Leó — meghalt. Egy-

Szeged javára rendeztek; a francia vendégekkel újra el akart jönni hozzánk, de akkor betegsége megakadályozta abban.

A két éves önkéntesek. Az egyévi önkéntesek, ha „elégséges” osztályzatot nyertek a tiszti vizsgálaton, természetesen felmentésüket szökták körüli a második szolgálati év alól. A hadügyminiszterium ezt megszüntette most. Azt az utasítást küldte a csapat-iskolákhoz, hogy oly esetekben, midőn a „jeles” vagy „jó” osztályzat elnyerése nem nagyon nehéz, az „elégséges” osztályzat egyértelmű azzal, hogy az önkéntes nem tudott megfelelni a minimális követelményeknek. — Már most az a kérdés, hogy mennyi ideig kell szolgálni annak az önkéntesnek, a ki elégtelenre felel, ha az, ki „elégséges” osztályzatot kap két évet kénytelen szolgálni.

MŰVESZET.

Magyar cyclus.

XVIII.

Szombat

„Milton.”

(Dráma 4 felvonásban Irta: Jókai Mór)

Szerkesztő ur! A „Budapesti Hírlap” egy kolozsvári ember jóvoltából, de semmi esetre sem a levelezője jóvoltából, egy rövid cikkben szíves volt megemlékezni azon méltánylandó tényről, hogy Magyarország legrégibb színházában a kolozsvári nemzeti színházban egy hónapra keresztül olyan darabokat adnak, a miket magyar írók teremtettek. Most mikor szinte a magyar cyclus kétharmadig jutottunk bátran elmondhatjuk, hogy nem meddő kisérlet volt ez, hanem dicsőséges diadal. És bátran konstataálhatjuk azt az örvendetes tényt is, hogy változatos és kielégítő műsorért nem okvetlenül muszáj felhajtásni a kerekvilág irodalmát és állithatjuk azt, hogy a kolozsvári nagyközönség őszinte lelkesedésel karolta fel ezt az ügyet azzal a komoly öntudattal, hogy nemzeti kötelességet teljesít.

A magyar kultúrának ezt a diadalt a magyar főváros 100 lapja közt 99 vagy fel sem említette vagy 5—10 soros hírből lapotóléki hasznalta.

Szerkesztő ur! Mikor a balsors egy kis botrányt rendezett társadalmi életünkben ez előtt egy esztendővel, a főváros összes lapjai hemzsegték ennek tarka-barka leírásait. „Saját levelezőnkől.” „Külön tudósítónktól.” „Erdeti táviratunk” és mit tudom én kik és mik által voltak nap-nap után híven értesítve. Mikor legközelebről egyik magyar főur operettejének bemutatója volt a színházban a „Saját levelezőink és „Saját külön tudósítónk” ismét megjelentek és vétkelkedve rántották le a főváros magyar lapjaiban a magyar zene terméket Hanem a mióta a magyar cyclus megkezdődött, azóta mindenféle „saját” és „külön” tudósítónak nyoma veszett.

Mert hát ki bolond, hogy lelkesedjék a Vörösmarty „frazisaiért?”

Ki hunczút, hogy a Madách honszerelmén meginduljon?

Ki annyira naiv, hogy Katonás József diktóját bámulja?

Wie heist?!

Bizony szerkesztő ur, rosszul becsüljük meg azt a mi a miénk. Más bízzék-e bennünk mikor magunk se bíznunk önmagunkban? Hát így kell erősíteni a nemzet önértetét? Hát így kell ápolni a hitet? így kell fejleszteni az erőt és így éleszteni a nemzet szeretetét az iránt a mi az övé? Rosszul van ez így szerkesztő ur. Mert a miig Ibsemek Echegraynak vagy éppen a bécsi valczereknek affectált lelkesedéssel tapsolunk, nem vesszük észre, hogy lelktünkől lekopik a természetes zománc s a mely fajunkat jellemzi s arra lassanként idegen elemek rakódnak le pusztító hatással. Am reméljük a jobbat, és higgyük azt, hogy a magyar cyclus agyonhallgatása csak a távoltság miatti közönyösögből de nem szándékosan történt.

Szerkesztő ur! Ha a magyar cyclus műsorát én állapítom meg: Jókait nem az angol tárgy, „Milton”-nal szerepeltetem. Hát a „Szigetvári vértanúk” hát „Dózsa György” hát a harmadik negyedik stb. magyar darabja mit vétett? Hisz ennek a Jókainak annyi van, hogy tiznek is adhatna marék száma s még is maradna neki is elég. Aztán háiba dicsékszék a 13 próbás mamekliségével, mert a mikor írásban (nem képen) megszólal, még a virgúlja is magyar. De nem afféle közönséges magyar hanem olyan, a kiről az ember elhiszi, hogy titokban németet eszik. Oda nőtt a magyar ember szívéhez és lelkehez egészen. Költészetének vérkeringése olyan ütemekben lüktet, mint a magyar ember szívverése. Csinálhat ő akár milyen közönséges politikát, mert azt a szerelmet, azt a rajongást azt a megbecsülést, mellyel őt e nemzet körülveszi — nem lehet többé elpolitizálni.

Jókai drámáját az este telt ház nézte végig. Miltont a nagy angol államférfit, ki

korának egyik legnagyobb költője is s a ki ráért 57 éves korában írni meg legremekbebb művét: az „Elvesztett paradicsom”-ot, E. Kovács Gyula játszta a közönség állandó tetőzése mellett. Kovács sok gondnal és művészetének nagy erejével játszott az este is s a vak Milton alakítása mély nyomokat hagyott a nézők lelkében.

Környezetéből Ivánfy és Gál Gyula váltak ki Ivánfy kicsiny szerepét nyugodt és diszkrét játéka által emelte nagygyá, míg Gál Gyula a királypárti Morton sötét indulatait jellemzően találó vonásokkal.

Hunyadi Margit jó volt, de Szerényi G., a Milton leánya nem mindig találta meg azt a hangot, mely az atyját gyöngéden és kedvessé rajongva szerető Borát jellemzi.

Miltonban az első és második felvonás közt jókora időkülömbőség van. A milyen jól esett látni, hogy egyik másik szereplőről ezen idő alatt leszakadt az a ruha, melyet az első felvonásban viselt, éppen olyan furesán jött, hogy egyik másiknak még a térd-szalagja sem változott. Lelkemre mondom szerkesztő ur, az jutott eszembe, hogy ezek 1648 óta (ekkor kezdődik a darab cselekvénye) Cromwell haláláig (ekkor folytatódik) csak a kulisszák mögött álltak. Megengedem, hogy nem lényeges hiba, — de hát vigyen el az ördög akkor minden illúsiót!

TUSKE PÁL.

XIX.

„A falu rossza.”

(Népszínmű 3 felvonásban Irta: Tóth Ede)

Szerkesztő ur! Csőtörtőkön reggel nyakon csip Kultur Jóska s azt mondja, menjek vele iskolát építeni Hunyadmegyébe. Felelem, hogy nem vagyok én se ács, se kőműves, se asztalos, se ágyas. Ő belekezd egy beszédbe, csak mond, csak érvel, csak bizonyít s végre azon veszem észre, hogy biz én kőműves is vagyok, ács is vagyok, asztalos is vagyok, sőt ha kell, még kályhát is tudok rakni. De mielőtt elmentem volna, én is nyakon csiptem Tüske Pál urat s azt mondtam: folytassa a „magyar cyclus”-t. No ezzel ugyan megírtam. Tüske ur a színesek helyett rólam írta. Szerkesztő ur! Hát én komédiás vagyok?

Azt azonban nem bántam volna, ha még egy napig iskolát építenék, mert a „Falu rossza” kissé el vette a kedvetem a további írástól. Minap kifogásoltam egy pár piszkos csizmát. Ma már három pár piszkos csizma jelent meg. Csak azért is! A miből következnek: hogy a mit írunk, vagy nem olvastatik, vagy számba nem vetetik. A színművészet éppen úgy mint a festő és szobrászművészet az életnek ideális másolata. Ha Tóth Ede ezt írja: Gonosz Pista és Cserebogár Jóska és Czene primás belelétek a sárba, s ha ez a lépés a színmű megértéséhez egy jellemző vonással járul: akkor igenis helye van — nem a sáros csizmának, hanem — a sáros csizma másolásának. De Tóth Ede nem irt ilyesmit. Miért hát tehát Szathmáry, Furedi és Czene primás piszkos csizmát? Arisztoteles óta minden műbíráló megegyezik abban, hogy a művészet keltsen a nézőben és hallgatóban szánalmat, félelmet, örömet, gyönyört, borzalmat, megvetést, felháborodást, rokonszenvet, haragot stb., de undort, csúsmórt, visszataszítást, emelylest nem szabad keltenie.

Gonosz Pista külömben is alaposan el volt ejtve. A furfangos, a szivdolgait intéző, a zavarosban halászó, kétértelmű és képmutató eszes paraszttól egyetlen vonás sem volt ebben a Gonoszban. Izgett, mozogott, hanyavetkedett, tánczolt, okvetlenkedett s azt hitte, hogy ő most Gonosz Pista. Nem Tóth Ede remek alakját játszta, hanem egy torzképet a Szathmáry mímelési képességéből. Lefoglalva magának a színpadot, rontott a más szereplők jelenetein, a nélkül, hogy javított volna a magáén. Azt a felségesen szép párbeszéd jelenetet az első felvonásban közte és Feledi Boriska között a krumpli hántás alkalmával, a karzatörőgtetés révén, teljesen tönkre tette. E jelenetben minden mozdulatnak, minden szónak, minden arczvonásnak a Boriska lelkialapotának megvilágítására kell irányulni; szánalmat és rokonszenvet kell itt fölébreszteni a szegény Boriska iránt. De a Ditróiné szép és értelmes játékát teljesen agyonnyomta Szathmáry ur az itt helyén nem levő komikai túlzás öleső és közönséges fogásaival. Szathmáry ur nem a költőnek öntudatos langesszel kidolgozott alakját adta, hanem egy szénavillával összevisszahányt operette-alkot.

Rajta kívül operette-alkot volt a felesége, a czimbalmos, a hegedűs, a kántor, a Feledi uram szolgálja. Egy is sok volna; hát még hát! Bátran ki lehet vala hirdetni: „A falu rossza, mint operette.” Így talán jobban megtelt volna a színház.

Nem vagyok tulzsigoru s tudom, hogy az operette-képtelenségek szükségképen ront-

ják a színészt. De a mi sok, az sok. Az ilyen Gündör Sándort nem veszi be a természetem. Se alak, se hang, se játék. Alig léphet színpadi hős nagyobb applomball a közönség elé, mint Gündör Sándor. Dalol, muzsikuskok kísérk, ledönti a kiskaput, mert hát „kiesett a világ feneké” — kézfogóját ülik annak a leánynak, akit ő oly nagyon szeret. És Hadamál ez a megrázó föllépés olyan szintelen volt hangban, olyan sovány akcióban, hogy a közönség mélységes hallgatással fogadta. Váradi Miklóst pedig, kitől elvették Gündört, s kinek a sokkal hatástalanabb Feledi Lajost adták, első megjelenésekor timentő tapssal fogadták. Jelent ez áram, valamint. Hadai ur tiz eset közül nyolcványos hamisan intonál; az énekhangokat nem tudja tagozni; e miatt minden dalrészlet összefoly-nala s e miatt egyetlen hangja sem biztos. A sorok utolsó taktussait elharapja; a végső két három hangot lenyeli, vagy megeszi, vagy nem tudom én mit csinál velük, de ki nem adja soha. Ezért minden dala félsegg és hézagossá válik. Szép és megható búcsúját falujától — „Kongassz vén robotos...” — a magyar költészet e halhatatlan sorait úgy pityeregte belé egy fehér zsebkendőbe, hogy egyetlen szót sem lehetett belőle érteni. Olykor énekel a játék rovására; mások játszik az ének rovására. Nem első rangú embernek való.

Népszínművet a népiélet közvetlen ismerete nélkül jól adni nem lehet. A régiak azért tudtak, mert szegények sokat vándoroltak hól itt, hól ott. Blaháné sem az újjából szopta művészetét s nem is Judit aszonytól tanulta. Egyenesen az eredeti forrásból merített s ezt a kristályvizet beragyogta kedélyének és szellemének szivárványos tüzevel. Hanem a Blahánémásolás nem sokat ér. Fimom Rózsiban fimom Rózsit kell játszani és nem Blahánét. A nagy minta nem arra való, hogy hibás utánzással elferdítsük, hanem arra, hogy tanuljunk tőle. Szerettem volna a Tóth Ede fimom Rózsiját látni, és láttam a Blaháné torzképet.

(Szerkesztő ur! Valjon Örley Flóra miért beszél torokhangból?)

Szerkesztő ur Kérem figyelemztessé Feledit, hogy mikor a parasztlégyen tűni akar, a vasvillát nem a villásfelelő fogja meg, s nem úgy tartja, mintha seprgetni akarna vele.

Szerkesztő ur! Kérem figyelemztessé Feledit uramat, hogy saját hangját ne kiáltstól, mert ez kellemetlen a hallgatónak; neki pedig ártalmára van. A ki nem tud kiáltani, hát ne kiáltson. Aldrige süttogva tolnásolta a legrombolóbb szenvedélyeket.

Szerkesztő ur! Kérem indítványozzon egy olyan „Falu rosszat” — ha éneke nélkül is — melyben a szerepek a legjobb drámai erőknél legyenek kiosztva.

Jókai Mór.

NEMZETI SZÍNHÁZ.	Júlia	Küli K.
Kolozsvárt, kedden janár 20-án.	Constance	Láng E.
20-án.	Pilbois	Kaplanai
Páros bérlet száma:	Rigault	Pusztai
	Örmester	Váradi M.
	Bridain	Szathmáry
	Groux	Furedi
	Simonné	Fekkes J.
Operette 3 felv. Szövegét és zenéjét írta Megyeri Desz.	Jegyző	Ösváth
	Javotte	Biró A.
SEMELELYEK:		Keddele 7 órakor.
Choisy grófnő Váradiné		
Leonie	Örley F.	

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti távirata.)

Országgyűlés.

Budapest, jan 19.

Kisdud óvó intézetekről törvény javaslat.

Rendkívül nagy érdeklődés közt indult meg a kisdud óvó intézetekről szóló törvény javaslat fölötti vita. — H a g a r a előadó imertetése után Csáky Albin vallás és közokt. ügyi miniszter a ház osztatlan helyeslése közt fejtegette, a javaslatnak közegészség-ügyi szempontból való hasznosságát.

De főczélja e javaslatnak, lehető tenni azt, hogy a különféle nemzetiségek bevezetessenek a magyar nyelv meretébe. E szavait zajos és általános helyeslés követte. Zay Adolfnak skrupulusai vannak, azt híven, hogy nem fognak célt érni e javaslattal. Filtsch a nemzetiségek szempontjából bírál, a javaslatot, melynek alap elvét nem helyeslelheti.

Feledő szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadólapulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

H I R D E T É S E K.

Sz. 20—1891. v. k.

70. (1—1)

Árverezési hirdetmény.

A városi kir. járásbírósnak 1890. évi december hó 19-én kelt 12208. számú végzése folytán a Berger Mór és társa javára Haraszi Károly elleni 431 ftos ügyében 1890. évi november hó 3-án bíróság lefoglalt és 554 ft 60 kr-ra becsült üzleti berendezés, kész szíjgyártó munkák, hámozó elárverezése hatánapul 1891. évi Január hó 31-én délelőtti 9 óra tüzetik ki a fatérre, miről felek értesítettek.

Egyszersmind felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingó vételárából elsőbbségi igényt érvényesíteni vélnék, bejelentéseiket a végrehajtási eljárás 111. és 112. §§-ai értelmében az árverés kezdetéig alólírtan írásban, vagy szóval bejelenteni el nem mulasztják, különben a későbbben beadott igények a törvényes eljárást akadályozni nem fogják.

Kolozvartt, 1891. évi Január hó 15-én.

LICHTENSTEIN JÓZSEF,
kir. bír. végrehajtó.Sz. 2670—1890.
úkr.

71. (1—1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A tekei kir. járásbírósnak, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy Vitéz Gergely tekei lakos végrehajtónak Vrács János és Vizi Mária tekei lakosok végrehajtást szenvedők elleni 98 ft 48 kr. tőke követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a kolozvári kir. törvényszék (a tekei kir. járásbírósnak) területén lévő és a tekei 599. sz. tjkvben f-krvó:

Rsz.	Helyr. sz.	Becsért. ft kr	Rsz.	Helyr. sz.	Becsért. ft kr	Rsz.	Helyr. sz.	Becsért. ft kr
4	4174	7	16	9947	119	—	9061	124
6	4958	17	17	9965	9	—	9062	—
7	4963	25	18	11898	30	27	9098	34
10	5045	9	19	12616	10	28	9160	10
11	8469	17	22	2492	46	29	10013	56
12	8504	20	23	5469	6	—	10114	—
13	8526	9	24	5473	7	—	10015	14
14	8537	6	25	7432	3	30	10997	142
15	9136	6	—	7483	44	31	3841	135
16	9939	61	26	9060	—	—	—	—

valamint ezen tjkvből a tekei 1214. sz. telekkönyvbe Moldován Togyer a lui Juon tulajdonába ártit 5218. hrsz. fek. öre 7 ftban, az árverést ezenen megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1891. évi Február hó 6-ik napján délelőtti 9 órájkor a tekei kir. járásbírósnak telekkönyvi hivatalában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 100%-kát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1831. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyi-ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1831. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánat-pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt átsegélyeztetni.

Kelt Tekén, 1890. évi november hó 20. napján.

A tekei kir. járásbírósnak, mint tjkvi hatóság.

G A Á L,
kir. albiró.

UJ ÜZLET!!!

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönségnek tudomására hozni, hogy a **Belhid-utczában dr. WEISZ MIKSA** ügyvéd ur háza alatt egy dúsan mai korak megfelelő nagyban és kicsinybeni árulási

rőfös- és rövidáru-üzletet nyitottam.

Raktáromban dús választékban található **ruhák szörkelmék**, ugymint:

Vatmollok, francia voálok, Cretonok, színes és fehér barchettek, Oxfordok, segesvári szőttesek, Sifon- és lenvásznak, posztó és hárászkezők, Calmukok és e szakmához tartozó minden kigondolható árucikk.

Mély tisztelettel ajánlom: **KOHN JAKAB**, hid-utóza.
14. (2—6)

Sz. 337—1890. b. v.

67. (1—1)

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött kir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. § értelmében ezenen közhírré teszi, hogy a sz.-keresztúri kir. járásbírósnak 1867—1890. számú végzése által n.-kei Vári Sándorné Elekes Rákhel javára nagy-kei Benedekfi István ellen 57 ft tőke, ennek 1889. évi május hó 26. napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 27 ft 63 kr. perkoltség követelés er-jéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 312 ft-ra becsült buza, széná, 2 kanca és 2 lőszekérből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 2871—1890. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Nagy-K dében, alperes lakásánál leendő eszközzésére 1891. évi Január hó 27-ik napjának délelőtti 10 órája határidővel kikiáltatik és ahhoz a venni szándékozik ezenen oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legelőbbet ígérőknek becsárán alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Sz.-Keresztúrt, 1891. évi január hó 13. napján.

SZALONTAI ALBERT,
kir. bírósági végrehajtó.

KÖZGYÜLÉS.

AZ UDVARHELYMEGYEI

TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1891. évi február hó 15-én

délelőtti 10 órakor

Sz.-Udvarhelyen, a megye-háza üléstermében tartja

IX-ik rendes közgyűlést.

Tárgysorozat:

- Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzletéről s a nyemremény felosztására vonatkozó javaslata.
- A felügyelő-bizottságnak erre vonatkozó jelentése.
- A mérleg megállapítása, s az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak a szabályszerű felmentés megadása.
- Esetleg az alapszabályok módosítása.
- Indítványok.
- Választás az alapszabályok 26. §-a értelmében.

A közgyűlésre a tisztelt részvénytulajdonos urak azon figyelemmel kötelesek hivatni meg, hogy részvényeiket, a még le nem jött részvényekkel együtt a gyűlést megelőző két napon, az intézet pénztárában este 6 óráig letenni s magukat igazoló jeggyel ellátni sziveskedjenek.

61. (2—2)

Székely-Udvarhelyen, 1891. január hó 15-én.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Cs. és kir.
oszt. szabada-
lommal ésporosz királyi
ministeri jó-
váhagyással.

Dr. Borchardt illatos növényeszap-
pana, 39 év óta tapasztalt legjobb
mosdósz, szép és egészséges bőrnök
a fenntartására, csomagocskákban lepe-
cseftve 42 kr.

Dr. Koch növény-cukorkái, ismert
jellegű hárszer, hűlés, rekedtség,
nyálkásodás és torok-heredzésnél stb.,
70 és 75 kros csomagokban

Dr. Beringuier főgyökér-hajolaja,
a haj és szakál sürítésére és fenntartá-
sára, 1 palack ára 1 ft 6 o.

Dr. Beringuier zamatos korona-
szősz, értékes illat és mosdóvíz, mely
az életserveket erősíti és tüdőt; eredeti
palackokban ára 1 ft 25 kr. és 75 kr.

Dr. Lindes tanár növényi ruac-
kenőcső, a haj fényét és ruganyosá-
gát fokozza s egyszersmind az oldalhaj
összetartására is alkalmas; eredeti da-
rakban 50 kr.

Valamennyi fennebbi cikk, mint feltűnő tulajdonságuk által dícséretesen be-
bizonyult tárgyak valódiságukért jótállással kizárólagosan kaphatók: Kolozvartt:
Székely Miklósnál. Valamint Beszt-rezén: Fleischer Rudolf, Kelp Frigyes. Brassóban:
Schuster Carl L. gyógyszer, Jekellus Ferd. gyógyszer. Földvár: Nadhe Pál. Károlyvá-
ros: Fröhlich Gyula gyógyszer. Kézdi-Vásárhely: Fejér Lukács. M.-Vásárhely: Kanpe
& Beckwerdt. Medgyesen: Breckner C. Nagy-Sebenben: W. F. Moscher. Szász-Régen:
Wernescher Emil gyógyszer. Segešvárt: Id. Misselbacher J. B., Teutsch B. József.
Szamosújvárt: Placintár Dávid gyógyszer. Szász-Sebenben: Reinhardt J. K. gyógyszer.
Tordán: Trajanovics Ede gyógyszer.

Óvunk: hamisításoktól, nevezetesen dr. Suin de Boutemard fogpépe és dr.
Borchardt növényeszappana hamisításaitól, melyek különféle a t. cz. közönség rászédé-
sére számított elnevezések alatt hamisított által hovatnak forgalomba. Több hamisítót
ittél el a törvényszék igen érzékeny pénzbüntetésre.

RAIMOND és TÁRSA Berlinben,

52. (1—1)

cs. és kir. szabadalmak tulajdonosai és gyárosok.

Dr. Hintz György gyógyszerháza.

FÖRAKTÁRA

mindennemű Bel- és Külföldi különle-
gessegeknek;

valódi Angol és Francia Illatszereknek; gyógy- és pipere-szap-
panoknak; a legkedveltebb haj-, kéz- és arczpomádéknak; (kü-
lönösen ajánlhatom a Báro Jósika Andor-féle China-hajpomádé-
ját) — Hajfestők (szőke, barna és fekete), Hajszeszek, Hajporok,
Fogporok, Fog- és Szájvizek stb.

Dr. Demidoff Szibériai fagybalzsama,

próba-üveg 50 kr., nagy üveg 1 ft.

Tokaji aszok, Egri és Ménéli vörös gyógyborok; a legkellem-
esebb ízű 1870. évi Cognac Courwisertől (palackokban és po-
harankint) 3 ft 50 krtól 30 ftig (70 cttiter)

Vidéki megrendelések pontosan teljesítet-
nek. — Viszont eladók árkedvezményben részesülnek.

16. (6—10)

Palóczy Lajos,

h. gyógyszerész.

Kolozvár, főtér 27. szám.

Tejes-Bárány

megrendelhető nagy mennyiségben

INCZEGYULA

kereskedőnél

BARÓTHON.

Ára bór nélkül darabonként 3 ft, bérmentve
szállítva Magyarország bármelyik postafőlo-
mására. (1—1)

REGALEVÁLTÁS KÖTVÉNYEKET,

illetőleg

UTALVÁNYOKAT

legmagasabb áron vásárol

A KOLOZSVÁRI

KERESKEDELMI BANK.

53. (8—20)

Szórakozás a téli estékre!

Minden egyén

képes egész társaságot vagy ismerőseit a legfenségeseb-
ben mulattatni finom frappans bűvészeti mu-
tatványokkal, készülék nélkül, gyorsan
keresztül vihető.

Sok új látványosság 70 jelenetben.

Közelebbi felvilágosítással ingyen szolgál:

FEHÉR E. BUDAPEST,

11. (10—20)

Szabott árak!!

Üzletmegszüntetés miatt általános végeladás!!!

A n. é. közönség szíves tudomására kívánom hozni, hogy üzletemet Főter gr. Teleky-ház alatt teljesen felhagyni szándéko-
zom, mely cél elérése végett „hatósági engedély mellett“

általános Végeladást rendezek.

Hogy célomat mihamarább elérjem, az árakat a beszerzési áron alulra tettem; úgy hogy bárki szükségletét női- és férfi-
ruha kelmék, diszítések, selyem- és bársony-kelmék, vászonnemű, mindenféle Chifonok, asztalneműek, creton és parchettek, zsebkendők,
paplan, matrác, pokrócz, láger-féle alsó-ruhák, gyapju-, hárász- és selyemkendők, nyakkendő, esőtartó, miderek, csipkenemű, szalag,
bélésneműek és sok elé nem sorolható rövidáru cikkekben eddig elő nem fordult olcsó árakban nálam szerezhetheti be.

Ez alkalommal felkérem mindazon tisztelt vevőimet, kiknek folyószámlájuk rendezve nincs, mielőbb kifizetni sziveskedjenek.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri

9. (13—50)

GÁMENTZY JÁNOS.

Készpénz fizetéssel